

Rozhovor s Romanem Knapem

26. 3. 2022

Denik.cz

Jaké změny Českou poštu letos čekají?

Největší úkol souvisí s digitalizací a modernizací. Od ledna 2023 bude všem podnikatelům a živnostníkům zřízeno přes dva miliony datových schránek. Prakticky to bude znamenat, že od té doby už nikomu z nich ve schránce nepřistane dopis s pruhem, ale nebude to proto, že by jim nikdo nepsal. Už teď takových dopisů roznášíme mnohem méně než dřív, a tento objem ještě spadne více než o polovinu. Takže za prvé musíme udělat velkou informační kampaň a za druhé musíme reagovat tím, že listovní část doručování budeme muset radikálně přeskádat.

Kvůli růstu cen energií se teď všude zdražuje. Dotkne se to i poštovních služeb?

Určité zdražení přišlo už na začátku roku a zdražovat budeme průběžně, ale týká se to zejména listovních zásilek pro velké zákazníky. Odstranili jsme totiž některé množstevní slevy pro podávání velkých objemů zásilek. Běžného občana se to nedotkne, ceny známek zůstanou na devatenácti a šestadvaceti korunách. Dále uvidíme, jak se bude vyvíjet cena energií a pohonných hmot, která je pro nás zásadní. Ročně najezdíme přes padesát milionů kilometrů, takže každý haléř, o který pohonné hmoty zdraží, je znát. Co se elektrické energie týká, naštěstí těžíme z toho, že jsme smlouvu uzavřeli před nástupem zvedání cen a máme je zafixovány. V tomto směru jsme udělali správné kroky a jsme zajištěni.

Místo listovních zásilek se tedy zaměřujete více na balíky. Bude se rozšiřovat síť výdejních míst?

Radost nám dělá hlavně Balíkovna, která je nejrychleji rostoucí a podle marketingových průzkumů i jednoznačně nejlépe hodnocenou službou České pošty. To dokazuje, že je to služba moderní, přesně taková, jak to nyní mladí zákazníci očekávají. Funguje již na všech našich pobočkách i na dva a půl tisíce dalších externích míst, v trafikách, v obchodech a také u dalších smluvních partnerů. Kromě toho začínáme vytvářet síť boxů na výdej balíků na mnoha místech – jak v našich pobočkách nebo před nimi, tak i na stovkách nádraží.

Kde boxy lidé najdou?

Nyní se instaluje síť nezávislých boxů na nádražích. Celkem jich bude téměř 150 na těch přepravních uzlech, kde je větší koncentrace lidí, a proto je tam po této službě poptávka. Dalších 130 bude na poštách nebo před nimi. Pro nás je důležité, že boxy můžeme využívat pro vlastní balíky, za což budeme platit provozovateli, ale nemusíme platit boxy samotné ani se o ně starat, ochraňovat je před vandaly a opravovat. Proto ani nemusíme řešit potíže s jejich vytižeností, což vidíme u svých konkurentů. V průběhu roku totiž mívají boxy nevytižené, a naopak o Vánocích přemlouvají zákazníky, aby si balíčky vyzvedli co nejrychleji, a obrátka v boxech se tak zrychlila. My ale nemáme ambici takovou síť provozovat a vytvářet pro ni technologická rozhraní. Nám stačí, že ji budeme mít k dispozici.

Vaše největší třídírna balíků v pražských Malešicích funguje už od osmdesátých let. Má dostatečnou kapacitu?

Je pravda, že tudy prochází třicet procent všech balíků v České republice, ale máme tam profesionálně řízený logistický provoz. Když se správně a přesně pracuje s metry, centimetry, gramy a vteřinami, tak na to kapacita stačí. Nyní ale investujeme do nového obrovského logistického areálu v Mošnově, takže již budeme mít taková centra dvě. Na Moravě postavíme úplně nový třídící stroj o nejmodernějších parametrech. Toto centrum bude strategicky napojeno na kontejnerový terminál, na vlaky i na letadla, takže i na dopravu z Číny a Polska. Logistiku České pošty to posune mnohem výše.

V poslední době média zmínila několik případů, kdy listonoši připravili zákazníky o peníze anebo dopisy. Dá se tomu nějak zabránit?

Naštěstí to jsou jen ojedinělé případy. Máme vnitřní inspekci, která je prověřuje ve větším detailu, než si mohou naši zákazníci myslet, a k jakýmkoli pochybením jedince máme nulovou toleranci. Řadě věcí se dá předejít, ale když je tu někdo s naprosto iracionálním uvažováním a jednáním, jako doručovatelka, která si nechávala dopisy doma, tak takovým věcem asi předejít nejde. Důležité je také říci, že ne každý, kdo vám přinese domů dopis, je naším zaměstnancem. Často si nám lidé stěžují na neprofesionální přístup doručovatelů, ale velmi často si pletou Českou poštu s jinými společnostmi. Mnohdy si stěžují, že jim od nějaké firmy nebo operátora přišla zásilka, s jejímž doručením nebyli spokojeni, kterou ani nepřinesli lidé v uniformě pošty, a my jim vysvětlujeme, že s touto firmou nemáme smlouvu, že to doručovala nějaká konkurenční společnost. Lidé často mají pocit, že když jim přijde dopis, tak ho automaticky doručuje Česká pošta, ale tak to už u nás nefunguje.

Když už jsme u zaměstnanců, nedávno jste oznámili zrušení stovek manažerských pozic. Co to bude znamenat pro provoz pošty?

Byl to důsledek změny systému řízení, kterou jsme tady před třemi lety nastavili, tedy rozdělení pošty na několik samostatných jednotek a účetních okruhů. Je to nepopulární opatření, ale posunutí pravomocí z centrální úrovně řízení na jednotlivé provozy s sebou nese úsporu právě v řídicí a administrativní oblasti. Nyní na to není potřeba tolik lidí, jako když byla Česká pošta před rokem 2013 obrovským státním podnikem, zaměstnávajícím přes třicet tisíc lidí, a měla v této oblasti monopol. Proto již těch sedm set lidí není potřeba. Teď se zase zaměříme na optimalizaci velké dopravy a zlepšení plánování jejích kapacit. Jde zejména o to, že bývá vytížena o Vánocích, ale nikoli v létě, kdy je okurková sezona. Přitom i v té době se musí platit fixní náklady, což je absolutně nezdravé.

Jak se nyní rozvíjí projekt Pošta Partner, na němž spolupracujete s obcemi?

Z celkových 3200 poboček české pošty jich Pošta Partner nyní tvoří 700. Po změně dozorčí rady, v níž budou jak zástupci Sdružení místních samospráv, tak i Svazu měst a obcí a Asociace krajů, s těmito organizacemi vytvoříme pracovní skupinu, s níž chceme přenastavit model financování. Obce totiž oprávněně namítají, že ty menší při současném nastavení dostávají menší příspěvek, přitom právě do nich Pošta Partner hlavně míří. Samy ale mají v rozpočtech méně peněz. Naopak ty velké jich dostávají víc, i když už mají velké rozpočty, a tím pádem jich tolik nepotřebují. Proto dojde k přenastavení, aby model fungoval tak, jak má.

Nedávnou novinkou je „pošta na kolečkách“, tedy mobilní pobočky v dodávkových automobilech. Mají o ně lidi zájem?

Před dvěma lety jsme nakoupili dvě auta, která nabízejí možnosti plnohodnotné pobočky včetně finančních služeb, hotovostních operací či podávání balíků. Osvědčily se v době, kdy byly okresy zavřené kvůli covidu. Po dohodě se starosty tato auta objížděla obce, což mělo velký ohlas. Použili jsme je také na Moravě v obcích zasažených tornádem. I zde se prokázalo, že tento model je správný. Proto chceme v létě zprovoznit ještě pět dalších mobilních pošt.

Pošta plánuje velké stěhování ředitelství podniku z centra Prahy. V jakém stadiu je tento záměr?

Není potřeba, aby firma tohoto typu měla několik administrativních center a spoustu úředníků po celé Praze. Proto je mým snem přestěhovat se do moderní kancelářské budovy, kde už nebude každý zaměstnanec mít kancelář o rozloze garsonky na luxusní adrese u Václavského náměstí. Máme více pozemků a míst, kde by to připadalo v úvahu, záleží na politické dohodě a na tom, jak nám to bude ekonomicky vycházet. Provoz budovy v ulici Politických vězňů, kde sídlíme, nás stojí obrovské náklady, jenom svícení a topení přijde na 40 milionů ročně, a náklady na energie stále rostou. Hlavní pošta ale zůstane v Jindřišské ulici, tam se nic měnit nebude a o jejím prodeji jsme nikdy neuvažovali.

Zmínil jste ekonomickou stránku provozu pošty. Již před několika lety vám stát slíbil zvýšení odměny za takzvanou univerzální službu, kterou si u vás objednává. Už jste tyto peníze dostali?

Ne, situace zůstává téměř nezměněna. Čekáme na notifikaci u Evropské komise, která by měla být dokončena v březnu nebo dubnu. Máme alespoň ujištění od ministerstva vnitra, což je náš zřizovatel, že peníze, které nám podle zákona mají být vypláceny již od roku 2018, ve státním rozpočtu jsou. Jedná se o 1,5 miliardy korun za rok, takže i se zálohou poloviny částky na letošní rok by to mělo být celkem 6,75 miliardy. Pokud je dostaneme, tak zaplatíme úvěr, který jsme na financování zatím vyčerpali ve výši 4,7 miliardy korun.

Takže si vlastně půjčujete na zaplacení toho, co by vám měl poskytnout stát?

Ano. Půjčujeme si peníze na to, co nám stát má zaplatit, a přitom za to musíme platit obrovské úroky. Jenom kvůli navýšení úrokové sazby bychom se nyní dostali k částce téměř čtvrt miliardy korun za splácení dluhu kvůli tomu, že nám stát není schopen zaplatit za službu, kterou si u nás objednává. Z pohledu byznysu je to naprosto absurdní a v normálním ekonomickém světě to takhle nesmí fungovat dál.

Český telekomunikační úřad vypsál výběrové řízení na držitele poštovní licence, tedy zajištění základních poštovních služeb, o které se dosud vždy starala Česká pošta. Počítáte s tím, že se o tyto služby postaráte i v příštích pěti letech?

O licenci máme zájem a budeme se o ni ucházet. Svojí logistikou, pobočkovou sítí, know-how a zkušenostmi můžeme státu poskytnout to, co požaduje. Naším klientům, tedy i státu, nabízíme vysoký standard v nabízených službách. Nevidím jinou možnost, než že licenci dostaneme právě my.